

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 6, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 330.322:334.012.64

*Т. О. Скрипко,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
Львівська комерційна академія, м. Львів*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ ЗА ДОПОМОГОЮ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

*T. Skrypko,
PhD, associate professor, assistant professor of management,
Lviv Academy of Commerce, Lviv*

IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE ECONOMY THROUGH THE IMPROVEMENT OF PUBLIC REGULATION OF BUSINESS INNOVATION ACTIVITY

Проаналізовано негативний вплив політико-економічної кризи в суспільстві на підприємництво із виокремленням проблем щодо його інноваційної активності. Розроблено напрями підвищення ефективності економіки на основі удосконалення державного регулювання інституційного-правового забезпечення інноваційної активності підприємництва в Україні. Доведено, що механізми політики управління інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку вітчизняного підприємництва доцільно зорієнтувати на пріоритетне удосконалення інституціональної структури економіки. Інструменти державної політики, прийняття управлінських рішень органами державного управління нижчих рівнів слід із урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку територій, інвестиційного клімату, ефективності функціонування і структурних характеристик бізнес-середовища, ресурсного та науково-дослідного потенціалу. Реалізацію інвестиційно-інноваційних проєктів доцільно скерувати за такими основними напрямками, як просторовий та галузево-секторальний розвиток, покращення факторно-ресурсного забезпечення, раціоналізація структурних характеристик розвитку та формування домінуючих параметрів структури національної економіки.

Analyzed the negative impact of the political crisis in society business of distinguishing problems of its innovative activity. Directions increase economic efficiency through improvement of state regulation of the institutional and legal framework of business innovation activity in Ukraine .

It is proved that the mechanisms of investment management policies support innovative development of domestic entrepreneurship advisable to target priority the improvement of the institutional structure of the economy. Instruments of public policy decision-making by lower levels of public administration should be taking into account the characteristics of the socio- economic environment and investment climate, and the efficiency of the structural characteristics of the business environment, resources and research capacity.

Realisation of investment and innovation advisable to steer in the following areas as spatial and sectoral sectoral development, improving quotient resource provision , rationalization and structural characteristics of the formation of dominant parameters of the structure of the national economy.

Ключові слова: *інституційного-правове забезпечення, інвестиції, інноваційна активність, механізми політики державного управління, суб'єкти малого і середнього підприємництва.*

Keywords: *institutional and legal support, investment, innovation activity, policy governance mechanisms, to small and medium businesses.*

Постановка проблеми. Висока інвестиційна активність є необхідною умовою розвитку підприємництва, оскільки формування виробничого потенціалу на інноваційному підґрунті до певної міри компенсує наслідки впливу фінансової кризи, дозволяє пригальмувати падіння показників діяльності, підвищує конкурентоспроможність бізнесу.

Роль інвестиційних процесів у забезпеченні розвитку підприємництва зумовлена збільшенням та ускладненням появою нових викликів і загроз. Інноваційна система є інерційним та чутливим до ризиків утворенням економіки, який швидко реагує на негативний вплив зовнішніх чинників. Попри певні теоретичні напрацювання щодо протидії наслідкам та попередження виникнення загроз [6, 8, 9, 10, 13], на практиці дієвих механізмів нейтралізації дотепер не існує. З огляду на те, що інвестиційний процес має функціонувати виключно на основі принципів економічної безпеки, виявлення компонент інвестиційної активності є необхідною передумовою розробки інноваційної стратегії [2, 7].

Управління інноваційною активністю сектора малого і середнього підприємництва (МСП), що ґрунтується на врахуванні організаційних, економічних, фінансових, правових та інших факторів [4], дає можливість нейтралізації або ослаблення негативної дії потенційних або вже існуючих загроз. При цьому досягається максимальна відповідність інтересів держави та суб'єктів підприємництва, а розмежування повноважень органів влади та інвесторів дозволяє забезпечити взаємну відповідальність та рівноправність. Інвестиційна діяльність має також узгоджуватися з вимогами міжнародних організацій і будуватися за стандартами світової спільноти, що дозволяє з найменшими ризиками активізувати інтеграційні процеси.

Однак глобалізація фінансів спричиняє поглиблення фінансових зв'язків країн та інвестиційних потоків, створення глобальних транснаціональних фінансових утворень. Розподіл активів відбувається здебільшого у напрямку інституціональних інвесторів, що зумовлює певні дискримінаційні тенденції у розвитку МСП. Створення міжнародними банками глобальної мережі безпеки суттєво не впливає на ці тенденції, оскільки інтеграція фінансових потоків збільшує ризик системних збоїв.

Водночас із запровадженням державних механізмів гарантування інноваційної активності МСП в розрізі національних економічних інтересів [1], формування ринкових умов саморозвитку інвестиційних процесів підприємництва здійснюється відповідно до викликів сьогодення. Ці загальні принципи реалізують за допомогою різноманітних, подекуди альтернативних або взаємодоповнюючих методів.

Комплексність завдань забезпечення інвестиційної активності МСП потребує детального вивчення її функціональних складових. При цьому складність дослідження зумовлена суперечливим характером взаємозв'язку інвестицій та параметрів економічної безпеки підприємництва, різноманітними інвестиційними ризиками. Суперечливість інтересів суб'єктів інвестиційного процесу проглядається за рівнями зв'язків (вертикальні – держава, галузі, підприємства, споживачі та горизонтальні – інвестори, посередники, реципієнти, споживачі) і термінами реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідниками відзначається конфліктна взаємодія між інвестиційною інерційністю та усвідомленням потреби в залученні інвестицій, а також невідповідність інтересів інвесторів (інституціональних, транснаціональних компаній, міжнародних фінансово-кредитних організацій та приватних).

Питанням інноваційної діяльності присвячені роботи багатьох фахівців [3, 5, 12], проте відсутні комплексні напрацювання щодо функціональних складових інноваційної активності та інвестиційної компоненти економічної безпеки держави. Відсутність чіткого категорійного апарату та методик оцінювання вимагає подальших досліджень та висвітлення методів цілеспрямованого державного впливу на параметри забезпечення інноваційної активності для досягнення стратегічної мети підприємництва – сприяння забезпеченню умов ефективного розвитку інвестиційних процесів у контексті підвищення конкурентоспроможності, економічного зростання, технічного переоснащення, підвищення якісних показників господарської діяльності і – як наслідок – якості життя населення.

В Україні ще не вдалося забезпечити формування інноваційної моделі. Головна причина цього – системність проблеми, адже готовність підприємств вкладати кошти у новачі залежить від макроекономічної стабільності, місткості та розвиненості внутрішнього ринку, платоспроможності попиту, захисту права приватної власності, відсутності бюрократизму і корупції чиновників, прозорості та рівності конкурентного середовища, захисту прав інвестицій тощо.

Постановка завдання. Мета дослідження – на основі аналізу негативного впливу політико-економічної кризи в суспільстві розробити напрями підвищення ефективності економіки на основі удосконалення державного регулювання інституційно-правового забезпечення інвестиційно-інноваційної активності підприємницького сектору України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На дієвість механізмів державної підтримки інноваційного розвитку в першу чергу впливає фаза економічного циклу. Оскільки нині країна знаходиться у фазі політико-економічної кризи, відбувається уповільнення темпів споживання товарів, скорочуються доходи і, відповідно, капіталовкладення, суб'єктів підприємництва, тобто фінансова стійкість катастрофічно падає і збільшується кількість банкрутств. У той же час падіння платоспроможного попиту спричиняє і загострення конкурентної боротьби.

Державна політика щодо конкуренції є ключовим чинником, що визначає ефективність підприємств МСП і рівень життя громадян. Конкурентна політика як комплекс послідовних заходів, спрямованих на забезпечення умов для змагальності господарюючих суб'єктів, не спрямована на підтримання конкурентоспроможності та модернізацію малих підприємств. Визначальними макроекономічними факторами інноваційної активності є політична стабільність, стан фінансового ринку, податкова і кредитна політика, страхової справи і зовнішньоекономічних зв'язків; курс валюти, темп інфляції. Не можна не враховувати, що ставлення держави до малого бізнесу до недавнього часу не мало стимулюючого характеру.

З огляду на вказані проблеми, безальтернативним принципом формування державної політики удосконалення інституційно-правового забезпечення регулювання інвестиційно-інноваційної активності підприємництва є узгодження його пріоритетів із напрямками розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності представників бізнесу (рис. 1).

Зокрема, магістральними напрямками збільшення обсягів та підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняного підприємницького сектору визначимо:

1) формування сприятливого для цього середовища. Йдеться про прозорість державного регулювання і контролю діяльності представників бізнесу з формування, залучення і використання інвестиційних ресурсів, розробки та впровадження інновацій, співробітництва зі структурами інноваційного середовища; про захищеність економічних інтересів представників підприємництва під час інвестиційно-інноваційної діяльності та отримання і використання її результатів; про легкість та високу мотивацію до реалізації інвестиційно-інноваційних проектів.

Рис. 1. Напрями удосконалення інституційно-правового забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємництва

Генеральною метою державної інституційно-правової політики у межах цього напрямку є зміна усвідомлення і ставлення представників влади щодо інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва. Мають бути створені такі рамкові умови, за яких чиновник буде зацікавлений в збільшенні обсягів інвестицій та активізації інноваційної діяльності суб'єктів бізнесу та не матиме жодних можливостей для реалізації бюрократичних чи корупційних дій, що можуть цьому перешкоджати. В іншому випадку обсяги відповідальності будуть перевищувати корупційну вигоду. По мірі покращення середовища інвестиційно-інноваційної діяльності у підприємницькому секторі зменшуватимуться трансакційні витрати пошуку інформації, доступу до господарських та економічних ресурсів, отримання дозволів і погоджень, ліцензій, прав на здійснення певних видів діяльності, негативного впливу тінювого сектору, бюрократизму та корупції;

2) покращення ресурсного та інфраструктурного забезпечення інвестиційно-інноваційної активності. Мотивація бізнес-структур до здійснення певної діяльності визначається її економічною доцільністю та ефективністю, у т. ч. порівняно з іншими напрямками та видами прикладання праці і капіталу. Водночас навіть вигідні справи можуть бути не реалізованими за умови відсутності чи недостатності для цього ресурсів. Це передусім кваліфіковані кадри та інтелектуальне забезпечення, оборотний та необоротний капітал, інформаційні і нематеріальні ресурси. Відповідно, покращення забезпеченості суб'єктів господарювання необхідними ресурсами та активами має стати метою цього напрямку удосконалення інституційно-правової політики держави. Додамо сюди й достатнє зростання дієвості функціонування інституцій інфраструктури інноваційної та інвестиційної діяльності;

3) наявність перспективних інвестиційних та інноваційних проектів. Відомо, що в державах з розвинутою економікою органи влади лише створюють умови, сприятливі для підприємництва, а бізнес, керуючись власними інтересами та ринковою кон'юнктурою, заповнює перспективні ніші, реалізуючи перспективні бізнес-проекти. Втім, посттрансформаційні економіки характеризуються особливостями, серед яких недосконалість та нерівність конкурентного середовища,

монополізація ресурсів і ринків, нерозвиненість ринкової та інституційної інфраструктури. Звідси ризик неадекватного реагування суб'єктів підприємництва на заходи та бюджетні витрати держави на формування сприятливого середовища інвестиційно-інноваційної діяльності та її ресурсного і інфраструктурного забезпечення;

4) розвиток та інтеграцію суб'єктів науково-дослідного і інноваційного сектору з однієї сторони та представників підприємництва з іншої. Завершальним в переліку базових стратегічних напрямів державної політики формування інституційно-правового забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняного підприємницького сектору визначимо політику «зближення» бізнесу та науково-дослідної сфери. Це надважливе у контексті зміцнення конкурентоспроможності реального сектору економіки завдання не вирішується в нашій державі вже довгий період часу. Адже з середини 1990-х років інтеграція науково-дослідних та підприємницьких інституцій була визначена одним з головних стратегічних пріоритетів. Звідси робимо висновок про невисоку ефективність державної політики у цій сфері, а також наявність потреби в удосконаленні наявних та прийнятті нових нормативно-правових актів, положення яких би гарантували реальний розвиток співпраці та інтеграції науки в бізнес і навпаки. Зауважимо, що, на нашу думку, забезпечити значно ширші обсяги та вищу ефективність співробітництва можливо шляхом його диференціації за видами економічної діяльності і функціональними сферами регіональних та місцевих соціально-економічних комплексів.

Удосконалення інституційно-правового середовища інвестиційно-інноваційної активності підприємництва в Україні має насамперед стосуватися покращення стратегічного планування цього процесу. Йдеться про формування національної та регіональних і місцевих стратегій і програм. Водночас, викликає певний сумнів доцільність розробки і прийняття відокремленого стратегічного планового документу виключно щодо аналізованої сфери, оскільки стратегічні планові документи щодо підприємництва, навпаки, мають охоплювати якнайширші напрями його розвитку.

Відповідно, перспективніше виглядає рішення про переосмислення двадцятирічного досвіду розвитку підприємництва в Україні та обґрунтування напрямів удосконалення державної політики його регулювання і стимулювання.

У межах національної стратегії можливо буде не лише встановити нову місію, пріоритети, механізми та інструменти державної політики, але й вписати механізми прийняття управлінських рішень органами державного управління нижчих рівнів із урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку територій, ефективності функціонування і структурних характеристик бізнес-середовища, ресурсного та науково-дослідного, інвестиційного потенціалу тощо [11].

Структурні частини національної стратегії могли б бути визначеними за ресурсно-функціональними напрями системи підприємницького сектору – макроекономічною, фінансовою, інвестиційною, науково-технологічною, зовнішньоекономічною, енергетичною та ресурсною. Втім, ще більш раціональним виглядає розумне стратегічне поєднання державної політики розвитку вказаних сфер підприємницького сектору (інвестиційно-інноваційної, фінансово-ресурсної, внутрішньої та зовнішньоекономічної, виробничо-енергетичної), що забезпечить синергію властивостей системи розвитку підприємництва України.

За такого підходу своє власне та важливе місце в межах системної, комплексної і довгострокової державної політики регулювання розвитку підприємництва зможе посісти його інвестиційно-інноваційна діяльність та активність. Реалізація заходів державної політики на місцевому рівні може здійснюватися у відповідності до коротко- і середньострокових регіональних програм підтримки малого і середнього підприємництва.

На думку автора, головними стратегічними орієнтирами, на досягнення яких має спрямовуватися державне стратегічне планування, є покращення таких показників-індикаторів, як частка валових капітальних інвестицій, які спрямовуються на реалізацію інноваційних проектів і програм, у обсязі реалізованої продукції, загальних інвестицій, вартості основних засобів, показники відношення темпів зростання інвестицій, спрямованих на інновації, до темпів зростання у підприємницькому секторі загалом, за видами економічної діяльності, у просторовому аспекті. Тобто йдеться про досягнення динаміки і якості економічного зростання підприємництва та його переходу його суб'єктів до інноваційного типу зростання, стратегічних пріоритетів економічного розвитку і збалансованості ринкових зв'язків (галузеві пріоритети інвестування наукомісткого виробництва, регіональні пріоритети розміщення та інвестування суб'єктів підприємницької діяльності та розвитку їх соціальної сфери.

Важливо чітко ідентифікувати стратегію та методологію реалізації інвестиційно-інноваційних процесів, здійснити науково-аналітичне обґрунтування і контроль за досягненням цільових орієнтирів інвестиційно-інноваційної політики держави у підприємницькому середовищі та виконанням перспективних програм, оцінювання ефективності стратегій.

Механізми політики управління розвитком інвестиційно-інноваційного забезпечення вітчизняного підприємництва доцільно зорієнтувати на пріоритетне удосконалення інституціональної структури економіки для збільшення обсягів виробництва і продажу наукомісткої продукції шляхом інвестування прогресивних структурних змін на системно-інноваційній основі, застосування високоєфективної техніки і технологій виробництва, інформаційних систем.

Після визначення стратегічних орієнтирів та обрання програмних заходів подальше удосконалення інституційно-правового забезпечення державної політики стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності доцільно спрямувати на покращення ресурсного та інфраструктурного забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності представників підприємницького сектору. Для цього потрібно прийняти низку нових цільових та удосконалити положення окремих діючих нормативно-правових актів у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності.

Перш за все наголосимо на невисокій ефективності розрізненого підходу до стимулювання окремо інвестиційної та інноваційної діяльності реального сектору вітчизняної економіки, що був характерний досі. Причому це об'єктивно і закономірно, адже стимулювання та державна підтримка інвестиційної активності та проектів вітчизняних підприємств, які не спрямовані на модернізацію техніко-технологічної бази виробництва, будівництва і впровадження сучасних інноваційних підходів до управління та фінансово-господарської діяльності, менш виправдане у стратегічній перспективі. З іншого боку не зрозуміло у яких напрямках та з якою метою розвивати інноваційну інфраструктуру, якщо вона «штучна» і «нав'язана» згори за державного чи фінансування за коштів міжнародних організацій, а через це мало потрібна представникам реального сектору економіки.

Саме тому видається доцільним об'єднання зусиль державної політики активізації інвестиційної та стимулювання інноваційної діяльності і спрямування їх на вирішення спільної цілі – інвестиційно-інноваційного розвитку суб'єктів підприємництва та вітчизняних економічних агентів загалом.

У рамках законодавчих регуляторів щодо планування і реалізації державної політики варто відійти від неконкретних та надто складних цільових орієнтирів і сконцентруватися на дуже чітких і досяжних стратегічних пріоритетах.

Інноваційний потенціал МСП як сукупність науково-технологічних, виробничих, фінансово-економічних, соціальних та культурно-освітніх можливостей – це платформа, на якій ґрунтуватиметься подальший якісний розвиток інноваційної діяльності малих і середніх підприємств включно зі зростанням їх ролі у формуванні інноваційного складника конкурентоспроможності середнього та великого бізнесу та економіки загалом.

У такому напрямі важливо досягнути істотного збільшення кількості та частки інноваційно активних малих і середніх суб'єктів господарювання, у т. ч. тих, що займаються дослідженнями і розробками, впроваджують інновації, освоюють виробництво інноваційної продукції, частки інноваційної продукції. Тобто йдеться про кількісні характеристики потенціалу інноваційної діяльності малого і середнього бізнесу.

Однак просте збільшення кількості підприємств, що займатимуться інноваційною діяльністю, буде недостатнім для її підтримання в середньо- і довгостроковій перспективі та виведення на новий якісний рівень. Для цього важливо сформувати необхідний ресурсний, науковий і виробничо-технічний потенціал інноваційної діяльності, а також підвищити ефективність функціонування її інфраструктурного забезпечення у секторі МСП.

На сьогодні більшість дослідників проблем інноваційного розвитку вітчизняної економіки одноставні у тому, що відповідний потенціал існує. Погоджуючись із цим, зауважимо: в Україні все ще збереглася наукова школа та науково-технологічна інфраструктура, тобто все ще розвиненим залишається навчально-наукове та науково-кадрове забезпечення інноваційної діяльності. Але її друга складова – комерційна (йдеться про попит суб'єктів підприємництва на результати інноваційної діяльності, готовність та бажання фінансувати діяльність із розробки і впровадження результатів інтелектуальної творчої діяльності, залучати наукові кадри) – все ще не розвинена. Відтак, для формування необхідного інноваційного потенціалу сектора МСП достатньо важливо, щоб органи державного управління реалізували низку заходів, спрямованих на впровадження науково-дослідної діяльності у господарську практику малих і середніх суб'єктів господарювання. Це особливо актуально втілювати ще на етапі навчання майбутніх підприємців чи при започаткуванні діяльності. Таке «прищеплювання» інноваційності дозволить змінити ментальність вітчизняного підприємництва щодо ролі інновацій в успішності, прибутковості та темпах капіталізації і розширення бізнесу.

Саме тому, на думку автора, перспективними напрямками нагромадження інноваційного потенціалу сектора МСП України доцільно визначити збільшення кількості та обсягів програм навчання, імплементацію науково-дослідної роботи у господарську діяльність підприємств, створення центрів залучення нових технологій, фінансову підтримку процесу імплементації науково-дослідної діяльності, розвиток співпраці суб'єктів МСП та навчальних і науково-дослідних установ (рис.2).

З метою як розширення компетенцій, так і покращення поінформованості підприємств про необхідність активної розробки і реалізації інноваційних проектів органам державного управління спільно з підприємницькими асоціаціями, суб'єктами великого бізнесу, консалтинговими та фінансово-кредитними структурами доцільно реалізувати низку навчально-освітніх програм, а в подальшому істотно збільшити їх кількість, обсяги охоплення та фінансування. Навчально-освітні заходи можуть здійснюватися як в межах підготовки випускників у вищих навчальних закладах економічного спрямування, так і на базі інформаційно-

консалтингових структур для керівників та фахівців діючих суб'єктів господарювання. В цілях економії обмежених ресурсів регіональних та місцевих органів влади для цього можуть залучатися кошти з фондів міжнародної технічної допомоги.

Рис. 2. Напрями та стимули формування інноваційного потенціалу сектора МСП

Останнім часом для нашої держави характерна ситуація, коли кількість суб'єктів господарювання, що припинили діяльність, значно перевищує кількість тих, що розпочинають. Причиною цього є не лише складність та часто збитковість комерційної господарської діяльності, але і недостатність державної підтримки започаткування бізнесу. Відтак, у межах політики стимулювання розвитку інноваційної діяльності в секторі МСП центральними, регіональними і місцевими органами державного управління може здійснюватися підтримка новостворених технологічних підприємств шляхом часткового фінансування чи організаційної підтримки таких аспектів, як реєстрація, фінансування, менеджмент, маркетинг, працевлаштування тощо або фінансування проектів науковців чи науково-дослідних організацій зі створення ними технологічних підприємств. Крім іншого, це сприятиме зростанню рівня та частки зайнятості у секторі інноваційного підприємництва, а також реалізації інноваційної продукції.

Вже не перший рік серед пріоритетів державної політики в регіонах України визнається сприяння зміцненню конкурентоспроможності реального сектора економіки, де створюється значна додана вартість. Базові види економічної діяльності об'єктивно потребують інтенсивного трансферу та залучення знань і прогресивних технологій. У свою чергу в економічно розвинених державах знання та технології зароджуються в інкубаторах та науково-технологічних парках. Більше того, на сьогодні у кожному великому місті та у більшості районних центрів України наявні занедбані колишні промислові гіганти. Їх розташування часто є вигідним з огляду на транспортне та комунікаційне сполучення, а не використовувані площі можуть стати відносно дешевим ресурсом при створенні муніципальних інкубаторів та науково-технологічних парків, інших аналогічних структур. Органам влади лише необхідно здійснити підготовчо-ремонтні роботи та взяти на себе зобов'язання з фінансування витрат на енергоресурси, охорону та обслуговування вказаних приміщень, встановивши символічно малу орендну плату для інноваційно-активних суб'єктів МСП – їх учасників.

Відповідно, до стимулюючих інноваційну діяльність у секторі МСП чинників віднесемо: створення каталогу стратегічно важливих для регіональних економік підприємств та включення до них інноваційних суб'єктів МСП (це надаватиме статусу та підкреслюватиме важливість збереження до пріоритетних суб'єктів господарювання); надання пріоритетного права інноваційним МСП щодо доступу до державного замовлення; включення керівників інноваційних МСП до громадських рад підтримки підприємництва (що дозволить цим особам підвищити власний статус, мати «вхожість» до владних структур та таким чином ще більше популяризувати інноваційне підприємництво); надання допомоги при підготовці та реалізації інвестиційно-інноваційних проектів, для чого важлива розробка і реалізація цільової програми сприяння діяльності інноваційних МСП. Щодо останнього, то в контексті підвищення ефективності інноваційної діяльності у секторі МСП структурні елементи програм можуть містити заходи, об'єднані за етапами інноваційної діяльності: стимулювання створення нових ідей; розробка та технічна реалізація ідей; системна реалізація інновацій; просування інновацій на ринку.

Отож, реалізацію інвестиційно-інноваційних проектів доцільно скерувати за такими основними напрямками, як просторовий та галузево-секторальний розвиток, покращення факторно-ресурсного забезпечення, раціоналізація структурних характеристик розвитку та формування домінуючих параметрів структури національної економіки.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Інвестиційно-інноваційна діяльність беззаперечно належить до формування та ефективного використання елементів конкурентоспроможності підприємницького сектору. Якщо не змінити політики нехтування цього важеля зараз, то в Україні й надалі в науково-технічній та інноваційній сфері посилюватимуться кризові явища, які негативно позначаються на технологічній структурі національного господарства, призводять до зменшення державної та приватної підтримки інноваційно-інвестиційної сфери, науково-технічного та інноваційного потенціалу, обмежують можливості інноваційної діяльності вітчизняних підприємств.

У умовах вкрай низького рівня мотивації суб'єктів підприємництва до інвестицій в інновації державна політика стратегування і програмування економіки має спрямовуватися на подолання перешкод, пов'язаних із доступом суб'єктів МСП до ринків та забезпечувальної інфраструктури. Такими чином, держава має не лише створити сприятливі умови для інвестиційно-інноваційної діяльності представників бізнесу, але й ініціювати та скеровувати їх з метою формування умов для розширеного відтворення і забезпечення соціально-економічного розвитку.

Перспективними напрямками досліджень є проблеми удосконалення системи державного регулювання організаційно-економічного механізму залучення інвестицій з урахуванням існуючих соціально-економічних умов і реалізуючих їх методів та інструментів у просторовому (периферійні та віддалені території, сільські поселення, малі міста, райони, регіони), галузевому або секторальному (види економічної діяльності, сфери та сектори економіки), факторному і ресурсному (матеріально-уречевленому, інтелектуально-кадровому, інформаційному, фінансовому, природно-кліматичному, ринковому) аспектах.

Список літератури.

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» // Офіційний вісник України від 27.04.2012, № 30, стор. 55, стаття 1101.
2. Варналій З. С. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / З. С. Варналій. – К. : НІСД, 2007. – 820 с.
3. Васіна І. П. Посилення інноваційної компоненти економічної безпеки підприємництва через стимулювання інноваційної активності малих і середніх підприємств / І. П. Васіна // Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: сборник научных трудов. – Донецк : ДонНУ, 2009. – С.130-136.
4. Гончаров В.М. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та фактори впливу / В.М. Гончаров, М.М. Білоусова // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: економічна науки. – 2012. – Вип. 4. – Том 3. – С. 31-35.
5. Горник В. Г. Інвестиційно-інноваційний розвиток промисловості : монографія / В. Г. Горник, Н. В. Даций. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 200 с.

6. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення: монографія / М. М. Єрмошенко. – К. : ВЦ КНТЕУ, 2001. – 309 с.
7. Жаліло Я. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави : монографія / Я. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.
8. Петренко І.І. Інвестиційні ризики в економічній системі підприємства та способи їх мінімізації / І.І. Петренко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2010. – № 1. – С. 191-196.
9. Русин Н.П. Удосконалення державного регулювання формуванням функціонально-цільового і структурного організаційно-економічного механізму залучення інвестицій у регіон / Н.П. Русин, Л.П. Русин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. –2008. – Вип.26. – С. 58-65.
10. Савчук Н. Стан інвестиційного клімату України та шляхи його покращення / Н. Савчук // Науковий вісник «Демократичне самоврядування». – 2011. – Вип. 8. – С. 22-31.
11. Скрипко Т. О. Інвестиційний потенціал малого бізнесу України / Т. О. Скрипко // Вісник Белгородського університету кооперації, економіки і права. Міжнародний науко-теоретический журнал. Фундаментальні та прикладні дослідження. Економічні науки. – Вип.1.(45). – 2013.– С. 209-215.
12. Скрипко Т.О. Інвестиційно-інноваційна активність малого і середнього підприємництва як чинник економічної безпеки держави: монографія. – Львів : Ліга-Прес, 2013. – 384 с.
13. Шевчук В. О. Ризики фінансової дестабілізації в Україні / В. О. Шевчук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія економічна). – 2009.- №2. – С.228-237.

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "On the development and state support of small and medium enterprises in Ukraine" // Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, vol.30, p. 55.
2. Honcharov, V.M. and Bilousova, M.M. (2012) "Investment attractiveness of the enterprise: the nature and impact factors", *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii. Seriya: ekonomichni nauky*, vol. 4 (3), pp. 31-35.
3. Hornyk, V.H. (2005), *Investytsijno-innovatsijnyj rozvytok promyslovosti* [Investment and innovation development industry], Vyd-vo NADU, Kyiv, Ukraine.
4. Petrenko, I.I. (2010), "Investment risks in the economic system of the enterprise and how to minimize them", *Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol. 1, pp. 191-196.
5. Rusyn, N.P. and Rusyn, L.P. (2008), "Improving government regulation of functional -based and structural organizational and economic mechanism to attract investment to the region", *Naukovyj visnyk Uzhhords'koho natsional'noho universytetu*, vol.26, pp. 58-65.
6. Savchuk, N. (2011) "Investment climate in Ukraine and ways of its improvement", *Naukovyj visnyk "Demokratyчне samovriaduvannia"*, vol. 8, pp.22-31.
7. Shevchuk, V.O. (2009), "The risks of financial destabilization in Ukraine", *Naukovyj visnyk L'vivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, vol. 2, pp.228-237.
8. Skrypko, T.O. (2013), "Investment potential of small business in Ukraine", *Vesnik Belgorodskogo universiteta kooperacii, jekonomiki i prava. Mezhdunarodnyj nauchno-teoreticheskij zhurnal. Fundamental'nye i prikladnye issledovaniya. Ekonomicheskie nauki*, vol.1(45), pp. 209-215.
9. Skrypko, T.O. (2013), *Investytsijno-innovatsijna aktyvnist' maloho i seredn'oho pidpriemnytstva yak chynnyk ekonomichnoi bezpeky derzhavy* [Investment and innovation activities of small and medium enterprises as a factor in the economic security of the state], Liha-Pres, L'viv, Ukraine.
10. Varnalij, Z.S. (2007), *Derzhavna rehional'na polityka Ukrainy: osoblyvosti ta stratehichni priorityty* [State regional policy in Ukraine: characteristics and strategic priorities], NISD, Kyiv, Ukraine.
11. Vasina, I.P. (2009), "Strengthening the innovation component of economic security business by stimulating innovative activity of SMEs", *Problemy rozvytytia vneshneekonomicheskyykh svyazey y pryvlecheniya ynostrannykh ynvestytsiy: rehional'nyj aspekt: sbornyk nauchnykh trudov DonNU, Donetsk*, pp. 130-136.
12. Yermoshenko, M. M. (2001), *Finansova bezpeka derzhavy: natsional'ni interesy, real'ni zahrozy, stratehiia zabezpechennia* [Financial security state: the national interest, the real threat, strategy support], VTs KNTEU, Kyiv, Ukraine.
13. Zhalilo, Ya. (2009) *Teoriia ta praktyka formuvannia efektyvnoi ekonomichnoi stratehii derzhavy* [Theory and practice of forming an effective economic strategy of the state], NISD, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 31.05.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"